

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko in Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in sprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem...
60 Din za inosematno 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list in članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, cenzur posev...
Izj. vsak četrtlet. Naročnina letno...
št. tek. rač. 11.197. Telefon 3112

Borbenost stanovske organizacije.

Tisoč in nič več eden.

Čas stroja je izpremenil marsikaj. Eno pa je ostalo, še vedno se upošteva moč. Silni ostanejo lahko samorasla drevesa, divja drevesa, kar je slabotnih, se morajo združevati. In danes bolj, kakor kdaj poprej. Kar pojdi sam po svetu, ne veš, kakšna gneča je na cesti! Zdaj boš dobil sunek v hrbet, zdaj v prsa, nazadnje celo naravnost v obraz. Pa zakriči, če moreš! Glas se ti razgubi, še preden odpreš usta, umre. Pomilovalno te bodo pogledali, revčka osamljenega.

Tako je.

Zdaj ni več eden, kar je dobro in prav, ampak sto in tisoč in več. Množica. Danes gre čas s takim krikom mimo, da ga tudi množica komaj za trenutek prekriči in ustavi, da reši nekaj najnujnejših in najbolj bolečih vprašanj. Še množica komaj, ne pa eden, kakor samotni otrok nekje sredi mrtve pušave.

Torej množica.

Množica je organizacija. Organizacija je svojevrstno življenje, namreč strokovna organizacija, ne pa klub za rejo kanarčkov. Kanarčki v različnih kletkah so si pač podobni, celo enega rodu so, ampak to še ne tira njihovih gospodarjev, da bi morali biti združeni v enotni organizaciji. Zato namreč, ker je reja kanarčkov večinoma sport. Drugo pa je stanovska organizacija. Poklic tira človeka v delo in borbo. Uspešno delo in uspešna borba sta pa mogoča samo na enotni bazi. To vede nujno v organizacijo. Brez organizacije ni borbe. Sem in tja pač opazimo kak odsev tozadevnih pretresov, pa to so le raztreseni pojavi narejenih četovanj iz turških bojev.

Imamo organizacijo.

Različno jo pojmuje. Nekateri kot neizogiben pojav sodobnega življenja, drugi kot primeren izraz naše družabnosti, tretji spet po svoje. Plaćujemo mesečni davek, če ne dobimo stanovskih listov, se tudi pojezimo (dasiravno jih niti preberemo ne, ampak človek se mora vsaj narediti imeniten, če že ni), drugače se pa za vse skupaj ne zmenimo dosti. Zborovanja, no, na zborovanja pač pridemo, saj so ob sobotah... Ampak drugače! Kvečjemu, če se zgodi krivica, resnična ali navidezna, takrat naj se zbudi organizacija. To je vse lepo.

Toda organizacija smo mi. Vse drugo hranimo, svoje telo pustimo, da umira. Tudi organizacija hoče in mora živeti.

Organizacijo tvorijo ljudje. Pravilno in razumljivo bi bilo, da bi ti ljudje skrbeli tudi za življenjske sokove svoji organizaciji. Dati bi ji morali vsak iz svoje notranjosti toliko hrani, da bi se vzdržala na isti življenjski višini, če že ne more zrasti. Pa ni tega. Vse življenje organizacije (ne mislim na gol aparat, ampak na soudejstvovanje) sloni na področjih, ki pač od začetka zagorijo z ognjem, pozneje jim pa navdušenje radi osamelosti in utrujenosti obledi, nekaj časa črpa iz svoje notranjosti, toda, mislim, da je delo duš, ki so neusahljive. Človek se izčrpa, postane truden, zagrenjen. Potem pravimo, da je star.

Maribor je dobil svoj „Učiteljski dom“.

In beseda je meso postala...

Pred desetimi leti smo ustanavljali društvo »Učiteljski dom v Mariboru«. Že takrat in pozneje ob raznih prilikah, ko sem pozival učitelstvo k delu in žrtvam v prid lastnega stanu, sem obljubljal, da bomo imeli v Mariboru tekom desetih let svoj dom, če bomo vsi delali zanj in vsi doprinali žrtve. Zakaj v skupnosti je neizmerna sila. Vsi zmoremo vse, če hočemo ter imamo trdno voljo in dovolj vztrajnosti.

In hvala Bogu! Moj klic ni bil glas vpjočega v puščavi, ki se zgubi brez sledu. Našel je svoj odmev in sruči mnogih tovarišev in tovarišic, ki so se mu odzvali in mu sledili. Res, da niso bili prav vsi. A bilo jih je mnogo, prav mnogo, ki so se pridružili tej desetletni procesiji dela in žrtvovanja. Nekateri so sicer že med potjo omagali in klonili. Zakaj pot je bila dolga in cilja ni bilo mogoče doseči s fizičnimi očmi, dasi je lebdel v naših dušah. V dušah omagancev je bilo premalo ljubezni, premalo upanja in še manj vere. Zato so opešali. A velika večina je vztrajala kljub raznim oviram ter doprinala žrtve na oltar skupnosti v dobrobit lastnega stanu in njegovih bodočih pokolenj.

In naključje je hotelo, da je beseda meso postala ravno po desetih letih. Danes ima Maribor svoj Učiteljski dom. Sicer res ni bogve kako mogočen in impozanten, a kljub temu tak, da ga lahko z upravičenim ponosom pokažemo komurkoli. Saj je to uspeh našega dela, naših žrtv. Zato ravno nam je tako drag in ljub. Glavno pa je, da bo že s prihodnjim šolskim letom oddan svojemu namenu ter bo sprejel učiteljsko dečo, ki študira v Mariboru, pod svoj gostoljubni krov.

Tako se vrstijo ljudje in umirajo. Nihče se ne spomni, da mogoče ni kaj prav. Pač, včasih zagodnja kdo, da smo mrtvi in trdi, da skoraj nimamo pravice do življenja.

Da manjka borbenosti.

Borba je tako lepa stvar, še lepša je beseda. Borbenost stanovske organizacije, to pa — o tem se pri nas ne da govoriti. Navadili smo se grabiti, ne pa dajati. Ničesar ne zraste samo od sebe. Borbenost, to je skoraj toliko kot močna zavest skupnosti. Iz te zavesti, ki je nekaterim prirojena, drugi pa pridejo do nje šele po dolgih težavah, iz te zavesti raste vse sodelovanje, ki ne stremi za osebo slavo in častjo. Vsaka organizacija živi od svojih članov, zunanji izraz notranjega življenja oblikujejo sicer voditelji, vendar ne po svoji diktatorski volji, ampak po smernicah vsega ali vsaj večine članstva. Torej ne gre za kako nalivanje duha in miselnosti od zgoraj navzdol, ampak gre za oblikovanje notranje razgibanosti, ki je pa, žalibog, popolnoma identična z razgibanostjo voditeljev in njihove ožje okolice. Imamo namreč veliko članov in jih imamo vendar premalo. V tem oziru bi nam moral biti za vzgled delavec, ki z vso strastjo sodeluje pri svojih strokovnih skupinah. Res je, da se pri njem v najhujši konkretni obliki pokaže nezmožnost enega samega človeka, vendar bi človek mislil, da se pri ljudeh z večjo, ali vsaj navidežno večjo izobrazbo da lažje vzgojiti zavest skupnosti. Tudi ta pomanjkljiva zavest je posledica naše zgodovinske tragedije. Učitelj je premalo veroval v svojo moč in pravico, iskal je samo usmiljenja posameznih političnih skupin. Lahko je lezti preko hrbtov, če mirujejo, toda slabo je, če se hrbti zganijo. Zgodi se, da kdo pade. Padla je naša skupnostna zavest, osnova borbenosti.

Da torej manjka borbenosti?

Seveda je manjka, ampak ne zgoraj, temveč spodaj. Spodaj so korenine, spodaj je zemlja, spodaj je večina hrane. Kako naj drevo ozeleni, zacvete in dozori, če so korenine mrtve?

Spomni se, da organizacija ni samo tvoja dolžnost, ampak tudi pravica. Kadar boš brez organizacije, boš videl, kaj pomeni taka pravica. Samo malo zatisni oči in premisli.

Učitelj izven organizacije. Mogoče je. Ali je čudak, ali je slepec. V obeh slučajih je pa človek, ki živi od uspehov široke množice organiziranih. Kdor ima trdo kožo, tudi taklo ugotovitev prenese. Saj nazadnje to ni nič posebnega dandanes.

Učiteljsvo molči v organizaciji. Največ ga je. Molčati je namreč tako lahko. Nekaj komodnosti je zraven. Toda bridko je to, ker organizacija nima od njega ničesar. Prav ničesar, komaj članarino in številko. To je pa daleč premalo.

Borbenosti ni. Toda v vrhovih je, vrhovi se majoje, saj so v vetrovih. Le korenine molče. Rekel bi kdo, da imajo drugačno delo, toda ne, živeti morajo.

Ali živimo?

Venceslav Winkler.

je poleg stavbe še kakih 1500 m² prostora, ki se lahko uporablja kot vrt in igrišče. Ali pa se v slučaju potrebe lahko postavi še eno poslopje. Torej prostora, miru, zraka in solca preko dovolj. Za sedaj bo lahko nastanjenih 35 dijakov.

Jože Zupančič, Litija.

Med zagrebškimi učitelji - pevci.

2. maja pride »Ivan Filipović« koncertirat v Ljubljano.

Onile dan sem imel — ozir. smo imeli — s tov. Dragom Supančičem neko važnejšo zadevščino tam doli v stolnem Zagrebu. Po opravih in pred odhodom vlaka smo sneli tov. Srečka Kumra, dirigenta našega UPZ kar s konzervatorija, mimogrede smo polovili pet, šest znancev in je bila družina že precej gosta, ko smo lezli v »oštarjoo« k tenoristu Šimencu tam v Dugi ulici. Medtem pa je zvedel že tudi poslovodja zagrebškega učiteljskega pevskega zbora tov. Geberta, da je v Zagrebu predsednik ljubljanskega UPZ, pa je že šel za njim na lov. Ko bi se domenili za sestanek, bi se gotovo ne znašli tako točno, kakor nas je zajel sredi največjega vrveža v Ilici, zagrebškem »Babilonu«, tovariš Geberta. — Dotlej še neznanec, je pocuknil baš mene za rokav s prijaznim pozdravom: — »Gospod iz Ljubljane?«...

In potem smo jo mahnilo skupno na pomenek. Rezultat: — Ivan Filipović bo prišel 2. maja koncertirat v Ljubljano.

Zdaj pa nekoliko o naših vrlih zagrebških tovariših-pevcih. Pravijo, da jih imajo na vesti — Slovenci. Mogočen uspeh našega UPZ in visoka umetniška vrednost »Kranjcev« sta jim dala korajžo; in evo — »Ivan Filipović« obstoja zdaj že nad leto dni.

Pokazali so nam sliko zbora — močna četa jih je! Imajo samo moški zbor, 50 članov. Le 10 od teh jih je iz najožje zagrebške okolice, vsi ostali so z mestnih šol. Po vsem tem sodeč: podjetni, vrli pridni člani pevci — (za dober vzgled našim Ljubljancem — zaspencem!).

Njihov uradni naslov se glasi: »Zagrebški učiteljski pevski zbor JUU — Ivan Filipović«. Svoje ime so vzeli po svojem stanovskem prvaku, Ivanu Filipoviću, velikem pedagogu in možu jugoslovanske orientacije — vzornem hrvatskem patrijotu. Filipović, učitelj in veliki Jugoslovani je bil tudi sam navdušen pevec in ljubitelj pesmi. Hrvatom je Filipović vtelesen vzor učitelja, pevca in narodnjaka, in taki so tudi njegovi nasledniki, naši vrli tovariši-pevci.

Pa naj vas seznanim z voditelji zbora, ki ga bomo v kratkem imeli v svoji sredi.

Zboru predseduje tov. Ljudevit Krajačić, zdaj sekretar Višje pedagoške šole, znani mladinski pisatelj, dolgoletni urednik »Smilje«, hrvatskega mladinskega lista, ki izhaja že nad pol stoletja.

Tov. Dušan Bogunović je zborov podpredsednik in tenorist. Kdor se je količjak v globil v sokolsko življenje, pozna Bogunovića vsaj po imenu. Piše neumorno o sokolskih zadevah, lani je organiziral na državni razstavi v Beogradu telovadni oddelek, po položaju pa je tov. Dušan šolski nadzornik.

Zborovega poslovodjo tov. Frana Geberta sem že omenil uvodoma, ko nas je prepoznal sredi polne lice. (Takole »provincijalen« izgleda ponižen Kranjec sredi hrvatskega vele mesta, da si prepoznan na prvi pogled.) — Tov. Ivan Jardaš pa je zborov finančnik.

Glavni stebel zboru pa je dirigent, tudi pri nas znani Boris Papandopulo. Njegova mati, gospa Maja Strojčičeva, je že sodelovala na nastopih našega UPZ v Ljubljani, Celju, Mariboru kot solistka pri »Svatovskih pesmih«, kompozicijah svojega sina Borisa. — Mladi mož — šteje komaj 26 let — ima za seboj velike umetniške uspehe, pred seboj pa še idealno življenjsko pot. Ves zbor je zaverovan v svojega mladega dirigenta, ki ga

Realizacija Učiteljskega doma v Mariboru je plod desetletnega smotrnega, vztrajnega dela in žrtvovanja. Torej živ dokaz, da vsako smotrno in vztrajno delo vodi prej ali slej do uspeha.

Hren.

diči velik idealizem. Boris Papandopulo je stanovski kolega našega Kumra kot profesor na Muzički akademiji.

To so glavni zborovi predstavniki. V zboru samem pa sodelujejo člani, ki zavzemajo v javnem življenju ugledne položaje. Da omenjam n. pr. tov. Jovana Milojevića, l. basista, prijetnega družabnika, ki pozna vsaj pol učiteljev iz Dravske banovine. V organizaciji JUU je predsednik zagrebškega učiteljskega društva ter obenem tajnik banovinske sekcije JUU, sicer pa je upravitelj osnovne šole v Bogovičevi ulici.

Kasneje, ko smo se preselili v separatno sobo k »Bedjancu« in smo sedeli sredi večjega števila zagrebških kolegov, smo šele zvedeli, kako smo Kranjci — fejsť ljudje. (Kakor znano Hrvatje v šaljivem žargonu nadejajo vsem Slovincem nadevek »Kranjce«.)

Takole, kadar smo doma, sami med seboj, kaj radi čez sebe in domačijo pozabljamo, denemo v nič to in ono; pa nam ostali jugoslovanski sobratje na vso moč silijo prvenstvo v vseh zadevah. Zdaj se še spominjam, kako je hitela zatrdjati že nekako pred osmimi leti, ko je bil v Ljubljani kongres UJU, srbska tovarišica, ki je videla pošteno izvedeno organizacijo kongresa s tiskanimi vodniki, stanovanjskim uradom, informacijsko pisarno itd. Ta tovarišica nekje iz okolice Skoplja je vzhiceno vzklikala — bila je takrat prvič v naših krajih —: Vi Slovenci ste jugoslovanski — Čehi! Nekako tako nam je kadilo tudi naše zagrebško omizje. Tov. Milojević je vneto poudarjal: »Kranjska« je naša obljubljena dežela; tam dobiš vse. In je pripovedoval, kako je odbor »Filipovića« iskal nedavno note za turnejo. Med drugim so iskali tudi srbske skladbe. — »Pa smo se obrnili po srbski program na naše vražje Kranjce« — je hihitaje poudarjal družabnik. — »In smo ga dobili — v 3 dneh!«

Kadarkoli je prišel naš UPZ koncertirat v bratski Zagreb, vsikdar je bil sprejet s prišrčnimi simpatijami. Dolžnost Ljubljane in vse okolice pa je, da dokažemo 2. maja ob posetu »Ivana Filipovića« zagrebškim tovarišem isto naklonjenost — in jim napolnimo dvorano. Če kdaj, nam je zlasti sedaj potrebna slova. »Ivan Filipović« bodi iskreno pozdravljen v naši sredi!

Koncert mladine, pevskega zbora Trbovlje - Vode.

Ljubljana, 17. aprila 1932.

V nedeljo 17. aprila se je vršil v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani drugi koncert tega najboljšega jugoslovanskega mladinskega pevskega zbora pod vodstvom učitelja tov. Avgusta Suligoja.

Trboveljski mladinski pevski zbor je osnoval Avgust Suligoj leta 1928. V zboru je 110 rudarskih torok, ki pridno izrabijo vsako uro prostega časa, da študirajo program. Ni lahko dobiti prosti čas na šoli, kjer so šolske sobe in nekateri učenci zaposleni do 18. ure zvečer. Ne Suligoj in ne njegovi majhni, a v kulturnem delu in ljubezni do lepe pevske umetnosti veliki sodelavci se niso splašili velikega truda in velikih nalog. Vztrajno, požrtvovalno in vestno so sledili svojemu vodi-

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
Rač. pošt. hran. 10.761
Telefon št. 2312

VABILO

na

XXIX. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo

v četrtek, dne 5. maja 1932., ob 10. uri dopoldne
v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1931.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta.
4. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
5. Volitev v upravni svet.
6. Volitev v nadzorstvo.
7. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

telj! Danes so korporacija, ki nima primere pri nas in najbrže tudi ne v inozemstvu! To niso profesionalni pevci! To so pevci, katerim poje duša in srce, ki so verni izraz svojega voditelja in svojega očeta, ki ga ne more spremljati pesem pri njegovem težkem — črnem delu.

V teku svojega obstoja so priredili 17 koncertov širom Dravske banovine in v Beogradu ob navzočnosti naše največje matere kraljice, ter njenih sinov — kraljevičev.

Z nekakim strahom smo gledali na ta koncert v Ljubljani. Ni čuda! Cela serija koncertov je bila slabo obiskana — v prvih vrstah. Kaj bo s tem koncertom? No, strah je bil neopravičen, dvorana je bila premajhna! Glava pri glavi, glavica ob glavici. Publika nepoznana! Tuji obrazi, razen predstavnikov! Ti ljubijo petje sinov in hčera trpinov. Zakaj so prišli? Se danes nam ni jasno! Vsi njihovi dosedanja uspehi so jih ogreli. Toda bilo je lepo pogledati na to pisano morje solidnih oči in ožarjenih obrazov, srečni, da so tu!

110 glava družina je strumno brez vsake treme prikorakala na oder. Učitelj g. Beg je v vznešeno pesniških besedah spregovoril par uvodnih besed, pozdravljajoč vse prijatelje trboveljske mladine in vse navzoče. Program, ki je obsegal poleg bisrov slovenske glasbe na čelu z Adamičem, hrvaške in srbske kompozicije, je bil podan vsestransko popolno. Temperamentni dirigent Šuligoj ni mogel z odra s svojo četo. Se in še! Aplavza, cepetanja in vzklikov ni ne konca ne kraja. Najbolj vnet med njimi, ki so plakali, jokali, cepetali in vzklivali je bil gotovo naš učiteljski veteran Rudolf Horvat, ki je dajal učitelju Šuligoju prve pojme o abecedi in slovenski pesmi. Verujemo mu, da je bil to zanj najlepši praznik in dober dan. Če je vzgojil samo enega Šuligoja, je naredil dosti.

Spočiti, kot da prihajajo iz toplega materinega naročja, so stopali mladi umetniki raz odra. Ponosni, zadovoljni so odhajali roditelji, prijatelji in svetovalci zbora, med katerimi ne smemo pozabiti na vnetega in požrtvovalnega učitelja Milana Pertota, Srečko Kumara in trboveljskega učiteljskega. Zavedajo se lahko, da so naredili velikansko delo, da so zadovoljili vse. Mnogoštevilnemu učitelstvu iz vseh krajev pa so dali injekcijo za potrebo in uspešno kulturno delo tam, kjer se mora začeti Šuligoj na pravi poti si, in vsi ti bodo hvaležni, ki si jih pripeljal na pot, ki mora narod plemeniti. S tabo, s tvojim zborom in s tvojim delom smo vsi in tvoj — ču.

Splošne vesti.

— Po enem letu dela. Minilo je eno leto odkar je prevzel sedanji izvršni odbor vodstvo naše organizacije. Ob tej priliki prinaša »Narodna Prosveta« dolga članek, ki v njem razpravlja o vseh učiteljskih zadevah, ki jih je organizacija rešila tekom letošnjega leta in vprašanj, ki se tičejo naše organizacije. Že v početku omenja prizadevanja za spremembo pravil, popularizacijo jugoslovenske ideologije in organizacijo banovinskih sekcij. Spominja se znamenitega pisma Nj. Vel. kralja naslovljenega učitelstvu in priznanje njegovega dela. — Važen mejnik našega združenja je bil postavljen na državni skupščini l. 1931. V tem letu je bil odplačan ostanek dolga za Dom Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Kot veliko pridobitev sedanjega odbora je smatrati dejstvo, da je prišlo pet učiteljev v Glavni prosvetni svet, od katerih sta dva

stalna člana, kar se do sedaj še ni zgodilo. Nadalje omenja tudi napredovanja, premeščanja in upokojitve učitelstva in tudi prizadevanje združenja za korist učitelstva. — Najvažnejša zadeva, ki jo obravnava članek so vsekakor učiteljska naravna stanovanja in stanarina. Ta odstavek se glasi sledeče: Vprašanje ocenitve učiteljskih naravnih stanovanj, ki je bilo regulirano s posebnim pravilnikom na podlagi § 29. uradniškega zakona, je prizadelo novemu odboru združenja mnogo dela. Nekaj časa je bil pripravljen drug pravilnik o ocenitvi stanovanj, ampak tudi ta ni zadovoljil stališča odbora v tej zadevi. Glavni odbor združenja je skušal doseči, da bi ostale glede stanarin še nadalje v veljavi določbe šolskega zakona, to je, da pripada vsemu učitelstvu brezplačno stanovanje ali občinska stanarina in, da se niti eno niti drugo ne odtrguje od učiteljske državnice plače. Končno je bila, po pravični uvidevnosti oblasti, unesena v § 62. točka a) finančnega zakona za l. 1932/33. odredba in že izdan ukaz, da se od državnih prejemkov učitelstva ne sme več odtegovati niti vrednost stanovanja, niti stanarina, ki jo prejema od občin.

— Razpis služb. V zadnji objavi prostih služb so pomotoma razpisana nastopna službena mesta: Blanca (srez Brežice), Šmednik (srez Kranj), Ježica in Šmartno pod Šmarno goro (srez Ljubljana). Razpis navedenih služb je razveljavljen. — Izpraznjena služba učitelja na deški osnovni šoli na Jesenicah je razpisana za učitelja na tamkajšnjem pomožnem razredu.

Prilogo k prošnji za premestitev ali stalno mesto po čl. 26. uredbe je založila Učiteljska tiskarna in jo dobite v Učiteljski knjigarni.

— Kmetijska predavanja in poučne tečaje je mogoče prirediti sredi kmetijskih referentov po odredbi ministrstva prosvete z dne 30. marca 1932. O. N. br. 17.756 v učilnicah na narodnih šolah v času, ko ni pouka. Čas predavanja določijo sredi kmetijskih referentov sporazumno s šolskimi upravitelji ter prevzamejo skrb za snago in obvezo za povrnitev morebitne škode.

— Referat o ureditvi in vzdrževanju vojaških pokopališč se je po odredbi bana preselil iz področja upravnega, v področje prosvetnega oddelka. Prepričani smo, da bodo šolska upravitelstva, kakor tudi vse učitelstvo, podpirali prosvetno upravo pri tem humanem delu. Naša šolska mladina pa naj prevzame skrb za krašenje in lepšanje vojaških grobov ne samo o Vseh svetih, ampak skozi vse leto.

— Gluhonemnico v Ljubljani, Deško vzgajališče v Ponovcih in Zavod za slepo dečo v Kočevju je dodelil ban Dravske banovine v pristojnost prosvetnemu oddelku kr. banske uprave, ker so ti zavodi v svojem glavnem bistvu prosvetnega značaja. Vse zadeve in vloge, ki se tičejo imenovanih zavodov, je naslavljal sedaj na prosvetni oddelk kraljevske banske uprave.

— Letovanje v učiteljski koloniji v Velaluki. Kakor v vsaki počitnici, bo tudi letos letovalo jugoslovansko učitelstvo v samostojni koloniji v prijaznem in vsestransko ugodnem mestu Velaluki (na otoku Korčula). Zato vabim vse učitelstvo, da se v prav takem številu odzove vabilu kakor lanskemu leto in preživi mesec dni ob našem večno lepem Jadranu! Pogoji so isti kakor lansko

leto: Članarina 30 Din, kol. fond 100 Din, stan in hrana za mesec dni 800 Din. Po prejemu članarine in priglasila pošljem ček, s katerim plača priglasenec ostali znesek. Vsak priglasenec lahko plača do 1. jun. samo polovični znesek, ostali znesek pa ob prihodu v kolonijo. Ob priliki našega letovanja se bo vršila tudi ekskurzija iz Velaluke z ladjo do Dubrovnika, nato pa z avtomobili preko Kotorja in Njeguša v Cetinje. Cela vožnja tja in nazaj bi stala ca. 250 Din. Lanski ekskurzisti ne morejo prehaliti te lepe ekskurzije, ki bo ostala brezdomno vsem v nepozabnem spominu. — Vabim vse tovariše, da se čimprej prijavijo, najpozneje pa do 15. junija. Za UFS: Slavko Mrovič, glavni pov. in pov. za Dravsko banovino, Slovenjgradec.

— Učitelji vrtnarji naj bi nudili drug drugemu pomoč pri obdelovanju šolskih vrtov pred vsem s tem, da bi se med seboj podpirali pri nabavljanju semen, sadik, gomoljev itd. Od svojih tovarišev bi lahko dobivali najrazličnejše blago po zmernih cenah ali z zamenjavo. — Ponudbe in povpraševanja bo objavljala Učiteljski tovariš pod rubriko: »Šolski vrt« med splošnimi vestmi.

— Šolski vrt. Jabolčne in hruškovne divjake ima šolski upravitelj Grum Janez v Gabrku p. Škofja Loka.

— Šoštanj. Osnova šola priredi v nedeljo, 24. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Sokolskem domu Zolnirjevo mladinsko igro s petjem v šestih dejanjih »Grudica«.

— Višja pedagoška šola v Zagrebu. Vpisovanje v prvi letnik zagrebske višje pedagoške šole je bilo zaključeno 5. aprila. Od 35 vpisanih slušateljev jih je prišlo 32 iz Beograda, kjer so začasno obiskovali tamošnjo šolo. Vsi slušatelji imajo plačan dopust, le trije študirajo na svoje stroške. Večino vseh slušateljev tvorijo učiteljice, ki jih je 24. Iz Slovenije je med slušatelji 15 učiteljev in učiteljic.

— Slovenska Matica objavlja: Letošnje knjige so se začele izdajati in razpošiljati v četrtek 14. t. m. pop. — Kakor že objavljeno, so deželni letos člani Kidričeve Zgodovine slovenskega slovstva, 3. snopič, Spektorskega Zgodovine socijalne filozofije, 1. sn. in prve knjige epohalnega romana Tolstoj »Vojna in mir«, vse to za nezvišano članarino 50 Din. Obseg vseh knjig 55 tisk. pol. od teh obe zgodovini v vel. 8°. — Pristop je nadalje mogoč po dopisnici ali ustno v društveni pisarni na Kongresnem trgu št. 7 ali pri poverjenikih, kjer se dobe natančnejša pojasnila.

Krojno učilišče

Ljubljana, Šmartinska cesta št. 24

(kavarna »Viadukt«, preje Mestni trg 5) izdeluje kroje po meri in sliki. Zunanji tudi poštobratno! Za gg. učiteljice je za časa počitnic posebni krojni tečaj. Prijave je poslati že sedaj.

— Na članšč »Esperanto v šole« sem dobil več dopisov, znamenje, da je zanimanje za »Esperanto« večje, kakor sem si predstavljal. Nekateri žele, da bi »Učit. Tovariš« kaj več prinašal v esperantu. Tudi to se lahko zgodi, samo če bo uredništvo imelo dovolj prostora na razpolago. Obenem pa prosim tovariše (ice), ki esperanto že znajo, da mi pri tem pridno pomagajo. Res, škoda bi bilo, da bi naše učitelstvo o tem tako aktualnem vprašanju ne bilo zadosti informirano. Po drugih deželah se učitelstvo pridno udeležuje esperantskih tečajev, ki jih prirejajo esperantska društva, pa tudi države, n. pr. Švedska ima vsako leto v svojem proračunu gotov znesek za esperantske tečaje. V Španiji nameravajo ustanoviti 13 esperantskih šol, ki bi bile plačane od države, za kar je vnesenih 50.000 peset v letošnji proračun. Grško prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim toplo priporoča učenje esperanta. Saj je esperanto res mednarodni jezik, jezik enakopravnosti, ki zbližuje vse narode. Temu jeziku se lahko priučiš doma. Kdor ima veselje za učenje tega jezika, naj se prijavi k dopisovalnemu tečaju, ki sem ga pred kratkim otvoril in h kateremu se lahko še vsakdo javi. — Potrebno je, da si nabavite esperantsko slovnico Maruzzi-Dobrave (Din 15) in majhen slovarček (Din 3). Oboje dobite pri meni s poštnino vred za 20 Din.

Mesečno pošiljam dvakrat esperantske naloge, katere potem tudi popravljam, pojasnjujoč vse, kar se komu ne bo zdelo jasno. Učnina za ves čas (6 mesecev) znaša 90 Din, plačljivo v mes. obrokih po 15 Din. Pred leti sem imel podoben tečaj, ki je dobro uspel.

Pišite na naslov: Golobič Peter, učitelj na Jesenicah, Gorenjsko.

Priložite znamko za odgovor!

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JUŽIČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

— Zaposlitev učitelstva v privatnih šolah v Nemčiji. Vsem aktivnim učiteljem in učiteljicam je v Nemčiji prepovedano poučevati na privatnih šolah. Tudi upokojeno učitelstvo ne sme delovati na teh šolah, ker so mesta, ki bi vsled tega odloka ostala prazna, rezervirana za brezposelne učitelje (ice), ki jih je v Nemčiji zelo mnogo in ki po več let čakajo na namestitve.

SVETOVNA

PEDAGOŠKA KONFERENCA V NIZZI.

The New Education Fellowship (Zveza za novo vzgojo) priredi v dneh 29. julija do 12. avgusta t. l. 6. redno konferenco, tokrat v Nizzi v Franciji. Vodilni tema te konferenice je: Kako prilagoditi vzgojo spreminjajoči se družbi? Med predavatelji so znamenite pedagoške osebnosti; naj navedemo samo te: dr. Becker (bivši pruski prosvetni minister), dr. Decroly (vodilni pedagog v Belgiji), prof. Marcourt (Francija), prof. Sir Percy Nunn (Anglija), prof. Piaget (Francija), dr. Harold Rugg (USA), dr. Maria Montessori (Italija); središče bo pa gotovo tvoril prof. John Dewey, nestor ameriških pedagogov, kljub visoki starosti še vedno vodilen. Prijavljeni so tudi kitajski, japonski in ruski predavatelji. Poročali bodo tudi praktiki raznih modernih šol o svojem delu, s predavanjem filmov. Po vsakem predavanju diskusija. — Predavanja se vrše v angleškem, francoskem oz. nemškem jeziku; vsako predavanje prestavi iz originalnega v ostala dva jezika.

Pripravljeni odbor je poskrbel za to, da bo koristno vezano s prijetnim. Predavanja se bodo vršila zjutraj in zvečer, tako da bo dovolj časa za oddih in za skupne izlete v okolico. Odbor je aranžiral tudi dva celodnevna izleta v Cannes in Monte Carlo in nekaj lokalnih prireditev z narodnimi nošami in običaji Provenca. Od francoskih oblasti je izposloval 50% popusta na vseh francoskih progah za čas od 27. julija do 20. avgusta, tako da si interese lahko ogledajo tudi ostalo Francijo.

Stroški so sledeči: prijavnina ca 500 Din, vožnja Ljubljana—Nizza (preko Milana—Genove, 3. razred brzovlaka) ca. 1150 tja in nazaj, vizumi (italijanski in francoski) 173 Din; cene hotelom v Nizzi z vsem komfortom in oskrbo so od 47 fr. (93 Din) dalje dnevno; lahko pa se tudi kombinira tako, da se vzame sobo (zelo udobno, s tekočo toplo in mrzlo vodo) v tkzv. »hotels meublés«, ki stane 10 frankov (23 Din) dnevno, hrano pa v manjših, a solidnih restavracijah po 15 fr. (35 Din) dnevno. Celotni izdatki v najnižji izmeri so torej ca. 2800 Din.

Potovanje v inozemstvo je ta čas sicer spojeno s težkočami, upati pa je, da se razmere dotle izboljšajo.

Za eventualne informacije je na razpolago E. Vranc, učitelj, Studenci pri Mariboru.

— Počitniški tečaj na Semmeringu. V dneh od 20. junija do 10. julija t. l. se vrši na Semmeringu (Avstrija) tečaj za individualno psihologijo in sorodna področja. Vodi ga dr. Alfred Adler, ustanovitelj individualne psihologije. Tečaj je namenjen v prvi vrsti vzgojiteljem in zdravnikom. Glavne teme: Osnove indiv. psihologije, Medicinska psihologija, Vzgoja k bistvenim trem življenjskim nalogam: družbi, poklicu in ljubezni, Indiv. psihologija in šola, Kaj mora vzgojitelj vedeti o medicini? Med predavatelji omenjamo: dr. A. Adlerja, dr. F. G. Crookshanka, dr. L. Seifa. Predavanjem so priključena zgledna svetovanja za zdravilno vzgojo, za zakon in za življenjska vprašanja sploh.

Tečaj traja dnevno 4 ure. Ostali čas bo izpolnjen s skupnimi izleti, razgovori v ožjih krogih in umetniškimi prireditvami.

Stroški so sledeči: taksa za tečaj 100 Sch. (ca. 700 Din), za učitelje 30% popusta, torej ca. 500 Din, prijavnina 10 Sch. (70 Din), vožnja Maribor—Semmering 3. razr. brzovlaka tja in nazaj 264 Din, avstrijski vizum posamezno 92 Din, kolektivni ca. 10 Din za osebo, soba s polno penzijo v hotelu od 10 Sch. (70 dinarjev) dalje. Prijavi se lahko tudi samo za prvih 14 dni; v tem času bo namreč glavni del prireditve absolviran. Zadnji teden je posvečen vglabljanju v posamezna področja. — Stroški v najnižji izmeri bi torej znašali ca. 1900 Din.

Prijaviti se je treba po možnosti do 1. maja na naslov: Sofie Lazarsfeld, Wien I, Seilergasse 16. S prijavo je treba poslati prijavnino (10 Sch.) na naslov: S. Lazarsfeld, Oesterreichische Postsparkasse, Konto No. 42.721, Wien.

Za eventualne informacije je na razpolago E. Vranc, učitelj, Studenci pri Mariboru.

— Rezultat italijanske šole v Julijski Krajini. Šolski proveditor za šole v Julijski Krajini je pred kratkim nadzoroval vse šole svojega področja. Njegovo inspekcijsko potovanje po Goriškem je trajalo dva meseca. V vseh šolah po Goriškem, ki jih je gospod proveditor Mondino nadzoroval, je imel priliko videti izključno le slovenske otroke, a sedaj ob koncu nadzovanja pišejo fašistični listi o tej inspekciji in poudarjajo, da je šolstvo na meji povsem fašistično, da ima enotno dušo, enotno vero in ga vodi enotna misel. — Po nekaterih krajih je delil Mondino tudi nagrade »tujerodnim« otrokom za dobro znanje italijanskega jezika in legitimacije za organizacijo Balila.

— Nov učiteljski pevski zbor. Sresko učiteljsko društvo za srez Križevci je sklenilo na svojem rednem mesečnem zborovanju, ustanoviti svoj lastni pevski zbor. Vsi člani društva bodo obenem člani zbora vsled česar bo zbor štel 60 pevcev in pevk. Vaje se bodo vršile po več krajih istočasno za posamezne skupine. Skupne vaje celokupnega zbora se bodo vršile ob praznikih. Novi zbor namerava že letos o počitnicah prirediti turnejo po Hrvaškem Zagorju in Medjimurju. — Novemu zboru želimo obilo uspeha.

— Učiteljska vprašanja v Angliji. Na Angleškem živo razpravljajo o vprašanju, da bi naj imelo tudi osnovnošolsko učitelstvo univerzitetno izobrazbo in bi bilo na ta način povsem izenačeno s profesorji. — Veliko število samskih učiteljev na Angleškem zahteva posebne doklade, ki naj bi odgovarjale rodbin. dokladam poročenih učiteljev.